

dene skulde betale Renter baade til Husmandskreditforeningerne og til Statslaanefonden, hvor de skulde have $\frac{2}{5}$ af Beløbet, og jeg har ogsaa ment det for at være en af de Ulemper, som følge med denne Ordning, at Husmændene faa to Steder at betale Rente, ligesom de ogsaa faa to Obligationer at udstede. Min Formodning om, at de skulde betale Renter baade til Kreditforeningen og til Statslaanefonden, støtter jeg især paa Bestemmelsen i sidste Stykke af § 5. Men naar det ærede Medlem, som sidst talte, det ærede Medlem fra Assens (Berntsen), ikke finder, der deri ligger den tilstrækkelige Oplysning, maa jeg tilstaa, at jeg ikke har nogen Grund til at holde paa det, for det ærede Medlem har jo været med i de Forhandlinger — det sagde det ærede Medlem selv —, som have været førte mellem de vedkommende, af Ministeriet udnævnte delegerede og Husmandskreditforeningernes Bestyrelser. Jeg gik ganske vist ud fra, at naar der i sidste Stykke staar, at de Bestemmelser, der indeholdes i — maa jeg for Kortheds Skyld kalde den — Husmandsloven, angaaende Retsfølgning, ogsaa skulde gælde i de Tilfælde, hvor Kreditforeningen ved Transport er bleven Kreditor, var dermed givet, at det var Husmandskreditforeningen, der skulde søge at skaffe sig Dækning for Restancer osv. Hvis det ikke var saaledes, hvorfor skulde man saa udtrykkelig sige, at Kreditforeningen har samme Ret over for Debitorerne som den, der ved Loven om Husmandslodder er tillagt Staten? Saaledes har jeg læst Bestemmelsen. Det er maaske fejlt, men det vil jo nok den højtærede Indenrigsminister kunne klare for os. Jeg tror, at Husmændene ere interesserede i at faa at vide, om de fremtidig skulde betale Renter to Steder, eller om de, som hidtil, skulde betale eet Sted. Jeg skal dog ikke opholde mig videre ved den Side af Sagen, og skal heller ikke komme videre indpaa det finansielle.

Naar jeg til en vis Grad uden Beklagelse kan finde mig i, at denne Lov gaar igennem Rigsdagen, som det ærede Medlem, der sidst talte, sagde: hurtigt og under velvillig Behandling, er det, fordi der i den Omstændighed, at Loven vedtages, aldeles ikke ligger, at vi da ogsaa ere nødtø til at benytte denne Form for at skaffe Penge. Der staar paa Finansloven, som nu ligger i Udvalget, opført et Beløb af 1,800,000 Kr. til Udlaan til Husmandslodder, hvilket Beløb vi, hvis Bevillingen gaar igennem, og hvis Finansministeren finder

det fornuftigt, kan skaffe os igen fra Husmandskreditforeningerne. Men hvis vi kunne enes om at finde det fornuftigt, at Statskassen bliver liggende med de Panteobligationer, som Husmændene nu udstede, ikke til Statslaanefonden og heller ikke til Husmandskreditforeningerne, men til Statskassen, saa kunne vi blive liggende med disse, vi kunne lade de 1,800,000 Kr. gaa ud, hvis der kommer tilstrækkelig mange Begæringer om Laan, og vi have da faaet Obligationer for dem. Finde vi, at vi ere nødtø til at skaffe Penge igen fra Husmandskreditforeningerne, saa kunne vi gøre det, men jeg ser ikke rettere, end at vi ogsaa kunne lade være med at gøre det, naar der ikke bliver Brug derfor. Jeg tror ikke, det vil blive nogen, finansielt set, klog Operation, om vi, naar vi have faaet Obligationer fra Statshusmændene for 1,800,000 Kr., transporter dem til Husmandskreditforeningerne og saa faa Kasseobligationer i Stedet, som ere til 1 pCt. højere Rente, og for hvilke Staten altsaa skal betale Forskellen. Følgen heraf vil temmeligt sikkert blive, at naar vi skulde sælge disse Kasseobligationer, faa vi ikke Pari for dem — det afhænger naturligvis noget af, hvilken Rentefod der fastsættes, men det er sandsynligst, at vi ikke faa Pari, og saa kommer her igen Tab. Jeg gaar imidlertid ud fra, at det er et Spørgsmaal, som senere bliver afgjort, om Statskassen skal skaffe sig de 1,800,000 Kr. ved at transportere Obligationerne til Husmandskreditforeningen eller om man eventuelt skal lade dem blive liggende. Jeg skal ikke dvæle længere herved, for skulde vi have denne Ordning, kan man vanskelig finde en anden Form for den end den her foreslaaede.

For øvrigt vil jeg i Anledning af de Udtalelser, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Ribe (Busk) og det ærede Medlem for Assens (Berntsen) angaaende Renten af Kasseobligationerne fra Husmandskreditforeningerne, sige, at jeg kan ikke se rettere, end at Statskassen har den største Interesse i, hvilken Rente disse Obligationer skulde lyde paa, og at man derfor maa lade Finansministeren have det meste at sige med Hensyn til, om de skulde udstedes til $3\frac{1}{2}$ eller 4 pCt., eller hvilken Rente der ellers maa anses for den mest hensigtsmæssige, alle Forhold tagne i Betragtning. Vi skulde huske paa, at for Husmandskreditforeningerne har det kun Betydning, hvis der kunde være Fare for, at de øvrige Husmandskreditforeningsobligationer kunde falde i Kurs, thi selv om